

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף פז.

מה דין יין מתוק כדלהלן להביאו לנסכים? [תוד"ה צריך].

מתוק מחמת השמש - הליסטיון	מתוק מחמת הפרי ¹	
לרש"י: פסול ² לתוס': כשר ³	לרש"י: פסול לתוס': כשר	לרבינא
כשר	פסול	לרב אשי

כמה סוגי מדות של עשרון היו במקדש ומה היתה מידתם?

לרבנן	כמה היו?	מה מדתם?
לר' מאיר	שנים	אחד מחוק ואחד גדוש ⁴
לרבנן	אחד	מחזיק עשרון כשהוא מחוק

מנחות דף פז:

על מה האיבעיא בשולחן מהו שיקדש בגודש שלו, ולא יזה ענין הוא מקדש להפסל?

לרש"י כת"י ⁵	על מה האיבעיא	לא יזה פסול הוא מקדש
לרש"י כת"י ⁵	על ב' קמצי לבונה בלא בזיכין	להפסל בטבול יום ובלילה
לתוס' ⁶	בקומץ דמנחה דבעי לקדשו בכלי שרת	שלא תועיל חזרה שוב לכלי שרת

¹ לשון רש"י כת"י במשנה, מתוק - היינו מאליו ולא מחמת השמש, ל"א תירוש שלא עברו עליו מ' יום. ובתוס' [ד"ה מתוק], הקשו על הפירוש השני שאמר דמתוק היינו תירוש ודינו שפסול, דהא בב"ב (צז:) אמרינן ש"יין מגיתו [היינו שלא עברו עליו מ' יום] לא יביא ואם הביא כשר.

² ס"ל לרבינא שלא כפי גירסת משנתנו "אין מביאין את הליסטיון ואם הביא כשר", אלא כרוך ותני: אין מביאין את הליסטיון ואת המתוק וכו' ואם הביא פסול.

³ תוס' [ד"ה כרוך] חולקים על פירש"י [ע' שטמ"ק אות ח'], וס"ל דאדרבה כרוך ותני להכשיר בין בהליסטיון ובין במתוק, דא"א לומר כרוך ותני לפסול, דהא בב"ב (צז:) מכשרין בדיעבד להליסטיון.

⁴ פ"י, אחד כלי גדול שמחזיק עשרון במחיקתו, ואחד קטן יותר המחזיק עשרון רק כשהוא גדוש. הגדוש היה משמש למדידת עשרון לכל המנחות. והמחוק משמש למדידת עשרון של חביתי כה"ג, שצריך להביא מביתו עשרון שלם בבת אחת, וכיון שצריך אח"כ לחלקו לשני חצאי עשרון, אם היה גדוש - כשהיה מטלטלו לחצותו היה מתפזר ע"ג קרקע.

⁵ רש"י מפרש שקאי על קומצי הלבונה, שלא נתנם כתיקנם בבזיכים, אלא נתנם ישירות על השולחן. ולפירושו שפיר איכא למימר שהוא מקדש לענין להפסל בטבול יום ולינה, דבלא זה לא היו נפסלים דלא היו עדיין אלו הקמצים בכלי שרת.

⁶ תוס' הקשו על פירושו, דהיה צריך לומר לבונה להדיא, ועוד שכיון שגזה"כ ששולחן צריך בזיכין, א"כ פשיטא שלא מקדש בלא בזיכין, ומה האיבעיא דרמי בר חמא. ולכן פירשו שממירי בכל מנחות שכבר היו בכלי שרת וקמצן, שצריך עתה לקדש לקומץ בכלי שרת, ובא לקדשו על השולחן, ואיבעי ליה אי מהני. אלא שבזה א"א לפרש לענין להפסל בטבול יום ולינה, דהא מעת שהיה כבר בכלי שרת קודם הקמיצה כבר הוכשר להפסל בזה. ולכן פירשו שהוא לענין שמועיל הנתנה על

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף פז: - המשך

כמה מדות היו במקדש, ומה שיעורן?

ל'ר' שמעון	ל'ר' אליעזר בר' צדוק	למשנתנו (ר"מ ור' יהודה)	
חצי ההין - ו' לוג	היתה מדה אחת של הין ובה היו שנתות של כל המדות ⁷	הין - י"ב לוג - לשמן המשחה	1
שלישית ההין - ד' לוג		חצי ההין - ו' לוג - לנסכי פר	2
רביעית ההין - ג' לוג		שלישית ההין - ד' לוג - לנסכי איל	3
לוג		רביעית ההין - ג' לוג - לנסכי כבש	4
חצי לוג		לוג - לכל המנחות	5
לוג וחצי ⁸ - לחביתי כה"ג		חצי לוג - לסוטה / לתודה / למנורה	6
רביעית לוג		רביעית הלוג - למצורע / לנזיר	6

השולחן לפסול לקומץ שלא יוכל שוב לקדשו כדינו בכלי שרת, כמו זה שקמץ דלא מהני להחזיר ושיקמצו שוב הכהן.

⁷ כן פירש רש"י כת"י, אמנם ע' לקמן (פח. תוס' ד"ה שבע) שהביאו מהתוספתא שד' מדות של לח היו במקדש [והם: הין, לוג, חצי לוג, ורביעית הלוג], ומה ששיערו בשנתות של הין הם רק למדות חצי ההין ולשישית ההין ורביעית ההין, וכלשון המשנה עד כאן לפר ועד כאן לאיל ועד כאן לכבש.

⁸ לסברת ר' שמעון לא היתה מדת הין במקדש, כיון שמדה זו רק שמשה בזמן בניית המשכן לענין שמן המשחה ואח"כ נגנזה. אכן, כיון דקים לן דהיו שבע מדות, מעייל תחת מדת ההין מדת לוג וחצי - בשביל חביתי כהן גדול.